

Djurägares perspektiv på klinikpersonalens kommunikationsförmåga

Inför vidare behandling i hemmet efter ett
klinikbesök

Felicia Lagerström och Jessica Friberg

Självständigt arbete i djuromvårdnad • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Djursjukskötarprogrammet
Uppsala 2025

Djurägares perspektiv på klinikpersonalens kommunikationsförmåga. Inför vidare behandling i hemmet efter ett klinikbesök

The pet owners' perspective on the clinical staff's communication ability. Regarding further treatment at home after a clinic visit

Felicia Lagerström och Jessica Friberg

Handledare: Ann Hammarberg, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper
Examinator: Jennie Redander, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för kliniska vetenskaper

Omfattning: 15 hp
Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E
Kurstitel: Självständigt arbete i djuromvårdnad
Kurskod: EX0994
Program/utbildning: Djursjukskötprogrammet
Kursansvarig inst.: Institutionen för kliniska vetenskaper
Utgivningsort: Uppsala
Utgivningsår: 2025
Upphovsrätt: Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Nyckelord: Compliance, Djurägare, Klinikpersonal, Kommunikation

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för kliniska vetenskaper
Djuromvårdnad

Sammanfattning

Kommunikation inom djurens hälso- och sjukvård är en vital del för att säkerställa att den behandling och omvårdnad som klinikpersonal rekommenderar utförs korrekt av djurägare. Det kan möjliggöras genom att applicera en relationscentrerad kommunikationsmodell som syftar till att inkludera djurägaren samt vara lyhörd för dennes behov och åsikter. En bristande kommunikation kan emellertid leda till sämre compliance och negativa konsekvenser för djur och djurägare. Syftet med studien var att undersöka djurägarens upplevelse av kommunikationen med klinikpersonalen inför vidare behandling i hemmet för att därigenom kunna identifiera eventuella brister som kan uppstå. Studien ämnade även undersöka hur denna kommunikation kan påverka compliance och den fortsatta behandlingen i hemmet.

En enkätstudie riktades till hund- och kattägare som behandlat/vårdat sitt djur i hemmet efter ett klinikbesök under de senaste sex månaderna. Totalt 51 respondenter inkluderades i analysen då de uppfyllde inklusionskriteriet samt genomförde enkäten i sin helhet. Enkäten distribuerades genom ett bekvämlighetsurval i 24 grupper på Facebook för personer med särskilt intresse för hund och katt.

Aspekter såsom lyhördhet, inkludering samt tydlighet hos klinikpersonalen skattades på en skala mellan ett och nio där nio motsvarade det bästa värdet. För dessa aspekter identifierades medianen åtta eller nio. Trots en hög skattning av klinikpersonalens kommunikationsförmåga identifierades områden med förbättringspotential. Orsaker till upplevd osäkerhet hos respondenterna uppgavs vara att de inte blev visade hur de praktiskt skulle utföra behandlingen och hade svårt att minnas muntlig information. Bara sex procent av respondenterna fick behandlingsmetoden demonstrerad och två procent fick någon typ av videomaterial. Även om en majoritet av respondenterna var positiva till klinikpersonalens lyhördhet och förmåga att inkludera djurägaren svarade ungefär en femtedel att de inte instämde eller var neutrala i påståenden som berörde dessa aspekter.

Generellt hade djurägarna som medverkade i studien en positiv syn på klinikpersonalens kommunikationsförmåga. Flera aspekter förknippade med den relationscentrerade kommunikationsmodellen skattades högt av respondenterna, vilket kan tala för att klinikpersonal går ifrån den hierarkiska kommunikationsmodellen. Trots detta identifierades brister i kommunikationen, däribland formatet i vilken informationen förmedlas, informationens kvalitet och djurägarens upplevelse av klinikpersonalens lyhördhet och förmåga att inkludera djurägaren i beslutsfattande. Dessa brister kan resultera i sämre compliance och i sin tur få negativa konsekvenser för både djur och djurägare.

Nyckelord: compliance, djurägare, klinikpersonal, kommunikation

Abstract

Communication in animal healthcare is a vital part in ensuring that the treatment and care recommended by clinical staff is correctly carried out by pet owners. This can be enabled by applying a relationship-centered communication model that aims to include the pet owner and be attentive to their needs and opinions. However, a lack of communication can lead to poorer compliance and negative consequences for pets and pet owners. The aim of the study was to investigate the pet owner's experience of communication with the clinical staff in preparation for continued treatment at home, in order to identify any potential shortcomings. The study also aimed to examine how this communication may affect compliance and the continued treatment at home.

A survey was directed at dog and cat owners who had treated/cared for their animal at home after a clinic visit within the past six months. A total of 51 respondents were included in the analysis as they met the inclusion criteria and completed the survey in full. The survey was distributed through a convenience sample in 24 Facebook groups for people with a particular interest in dogs and cats.

Aspects such as attentiveness, inclusion, and clarity on the part of clinical staff were rated on a scale from one to nine, where nine corresponded to the best value. For these aspects, the median was eight or nine. Despite a high rating of the communication skills of the clinical staff, areas with potential for improvement were identified. Causes of perceived uncertainty among the respondents were stated to be that they were not shown how to practically carry out the treatment and had difficulty remembering verbal information. Only six percent of respondents had the treatment method demonstrated, and two percent received some type of video material. Although the majority of respondents were positive about the clinical staff's attentiveness and ability to include the pet owner, approximately one fifth disagreed or were neutral in statements concerning these aspects.

In general, the pet owners who participated in the study had a positive view of the communication skills of the clinical staff. Several aspects associated with the relationship-centered communication model were rated highly by the respondents, which may indicate that clinical staff are moving away from the hierarchical communication model. Despite this, shortcomings in communication were identified, including the format in which the information is conveyed, the quality of the information, and the pet owner's experience of the clinical staff's attentiveness and ability to include the pet owner in decision-making. These shortcomings may result in poorer compliance and in turn lead to negative consequences for pets and pet owners.

Keywords: clinical staff, communication, compliance, pet owner

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	7
Figurförteckning	8
Ordlista och förkortningar	9
1. Inledning	10
1.1 Syfte och frågeställningar	11
2. Bakgrund	12
2.1 Compliance	12
2.1.1 Konsekvenser av compliance	12
2.2 Klinikpersonalens kommunikationsmetoder	12
2.2.1 Hierarkisk kommunikationsmodell	13
2.2.2 Relationscentrerad kommunikationsmodell	14
2.3 Format för informationsdelning	15
3. Material och metod	17
3.1 Litteratursökning	17
3.2 Enkätstudie	17
3.3 Sammanställning av data	19
4. Resultat	20
4.1 Respondenternas tidigare erfarenhet	20
4.2 Behandling	20
4.2.1 Råd och rekommendationer från klinikpersonal	21
4.2.2 Utmaningar med behandlingen	23
4.2.3 Compliance	24
4.3 Kommunikation	25
5. Diskussion	28
Referenser	35
Bilaga 1	37

Tabellförteckning

Tabell 1. Presentation av de 24 Facebook-grupper enkäten publicerades i.....	18
Tabell 2. Typ av behandling respondenterna rekommenderades följt av antalet respondenter samt den procentuella andelen som rekommenderades respektive behandlingstyp. Totalt antal respondenter 51.	21

Figurförteckning

Figur 1. Svartsfördelning för enkätfråga: "Hur upplevde du att den rekommenderade behandlingen gick att genomföra i hemmet?". Totalt antal respondenter 51. ...	22
Figur 2. Svartsfördelning för enkätfråga: "Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tydlig". Totalt antal respondenter 51.	22
Figur 3. Svartsfördelning för enkätfråga: "Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tillräcklig för att jag skulle kunna utföra behandlingen hemma". Totalt antal respondenter 51.	23
Figur 4. Svartsfördelning för enkätfråga "Vad anser du att orsaken kunde ha varit till att du blev osäker?". Totalt antal respondenter 21.	24
Figur 5. Svartsfördelningen för enkätfråga: "Hur nöjd är du med hur klinikpersonalen kommunicerade med dig?". Totalt antal respondenter 51.	25
Figur 6. Svartsfördelning för enkätfråga "Klinikpersonalen var lyhörd för mina åsikter och behov". Totalt antal respondenter 51.	26
Figur 7. Svartsfördelning för enkätfråga "Jag kände mig inkluderad i besluten som fattades kring mitt djurs behandling". Totalt antal respondenter 51.	26
Figur 8. Svartsfördelning för enkätfråga "Klinikpersonalen använde ett språk som var lätt för mig att förstå". Totalt antal respondenter 51.	27

Ordlista och förkortningar

Ordlista	Definition
-----------------	-------------------

Compliance	För detta kandidatarbete definieras compliance som att djurägaren följer och genomför en behandling utifrån det som överenskommits och planerats.
------------	---

Förkortning	Betydelse
--------------------	------------------

MI	Motiverande samtal
----	--------------------

1. Inledning

Ett djur som behandlats på en djurklinik kan behöva fortsatt behandling i hemmet och det är i huvudsak djurägarens ansvar att den rekommenderade omvårdnads- och behandlingsplanen utförs korrekt. Studier inom området har påvisat brister i djurägares motivation och förmåga att ta till sig information samt följa den behandlingsplan som klinikpersonalen rekommenderat (Kanji et al. 2012; Flegel et al. 2024). Flera faktorer beskrivs kunna ligga bakom denna bristande compliance, däribland djurets medgörlighet vid behandling, formatet i vilken informationen förmedlas till djurägaren (Taylor et al. 2022) och klinikpersonalens kommunikationsmetod (Kanji et al. 2012).

Bristande kommunikation mellan klinikpersonal och djurägare kan medföra negativa konsekvenser för både djur och djurägare. Exempelvis kan djurägare som anser att de har fått otillräcklig eller otydlig information från kliniken istället vända sig till andra källor och därmed riskera att försees med felaktig information, vilket kan medföra risker för djuret (Kogan et al. 2017). Brister i kommunikation kan dessutom resultera i minskat förtroende för kliniken och osäkerhet hos djurägaren (Janke et al. 2021). En effektiv kommunikation mellan klinikpersonalen och djurägaren ökar sannolikheten för en god medicinsk vård samt övrig omvårdnad i hemmet, vilket i sin tur innebär en ökad välfärd för djuret (PUN 2020).

Hur väl djurägaren kan och har motivation till att utföra vidare behandling är avgörande för djurets återhämtning och välfärd. Det blir därför viktigt att personalen på kliniken erbjuder de förutsättningar som behövs för att djurägaren ska kunna utföra de givna rekommendationerna. Tidigare forskning har identifierat problem i djurägarcompliance och en bakomliggande orsak kan vara kommunikationen mellan klinikpersonal och djurägare (Maddison et al. 2021).

Genom att undersöka hur djurägare upplever kommunikationen med klinikpersonalen möjliggörs identifiering av eventuella brister och problemområden. Detta kan i sin tur skapa ett underlag till förbättringsåtgärder, vilket på sikt kan öka graden av compliance och stärka välfärden för sällskapsdjur.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att utifrån ett djurägarperspektiv identifiera problem som kan uppstå vid kommunikation mellan klinikpersonal och djurägare. Fokus ligger på kommunikationen som sker inför att djurägare ska behandla sitt djur hemma. Vidare avser studien undersöka hur dessa problem kan påverka compliance och den fortsatta behandlingen i hemmet.

Frågeställningar:

- Vilka faktorer kan ligga till grund för att djurägare upplever en bristande kommunikation med klinikpersonal inför vidare behandling i hemmet?
- Hur kan den upplevda bristen i kommunikation påverka compliance och vilka problem kan det medföra för djur och djurägare under den fortsatta behandlingen i hemmet?

2. Bakgrund

2.1 Compliance

Begreppet compliance kan inom djurens hälso- och sjukvård definieras som att djurägaren följer och genomför en behandling utifrån det som överenskommits och planerats (Maddison et al. 2021).

2.1.1 Konsekvenser av compliance

Maddison et al. (2021) diskuterar potentiella effekter av bristande compliance hos djurägare och belyser därmed varför compliance är viktigt. Författarna beskriver att bristande compliance bland djurägare kan resultera i ökad risk för sjukdomsåterfall för patienten, inadekvat behandling av kroniska sjukdomstillstånd och ökad risk för antibiotikaresistens. Det kan dessutom resultera i felaktig läkemedelsgiva, exempelvis genom överdosering eller att läkemedlet plötsligt uteblir (Maddison et al. 2021). Andra konsekvenser av bristande djurägarcompliance kan vara ett minskat förtroende för klinikpersonal samt ökade kostnader som kan tillkomma när behandlingsplaner misslyckas och därmed kräver mer intensiva behandlingsregimer (Maddison et al. 2021).

Beco et al. (2013) beskriver problematiken kring ökad antibiotikaresistens kopplat till bristande compliance. Enligt författarna kan detta bero på utebliven läkemedelsgiva, felaktig dosering eller i förtid avbruten behandling. I studien betonas vikten av en öppen kommunikation mellan klinikpersonal och djurägare där potentiella problem diskuteras. På så sätt kan en anpassad behandlingsplan skapas för att bättre passa djurägaren och djuret. Olika aspekter som kan föranleda bättre djurägarcompliance inför läkemedelsgiva kan vara: att djurägaren har förstått behandlingens betydelse för djuret, att djurägaren tilldelats skriftliga instruktioner och att det sker en god uppföljande kontakt (Beco et al. 2013).

2.2 Klinikpersonalens kommunikationsmetoder

En orsak till att behandlingsplanen inte efterföljs kan bland annat vara bristande kommunikation mellan klinikpersonal och djurägare (Kanji et al. 2012). Val av kommunikationsmetod kan till exempel handla om på vilket sätt och i vilken utsträckning klinikpersonalen väljer att inkludera djurägaren i samtalet (Cornell & Kopcha 2007; Daniels et al. 2023). Ofta är det ett klient- eller relationscentrerat förhållningssätt som förespråkas, vilket syftar till att involvera djurägaren i djurets behandling snarare än att ta en auktoritär position som förmedlare av information

(Cornell & Kopcha 2007, Daniels et al. 2023). Vilken kommunikationsmetod klinikpersonalen väljer bör dock anpassas efter den enskilda mottagaren (Cornell & Kopcha 2007).

2.2.1 Hierarkisk kommunikationsmodell

Den hierarkiska kommunikationsmodellen beskrivs olika i litteraturen. Ibland beskrivs det att förmedlaren av information tar rollen som beskyddare (Cornell & Kopcha 2007) och ibland förklaras metoden som att förmedlaren tar på sig en auktoritär roll (Daniels et al. 2023). Gemensamt för innebörden av dessa olika benämningar är att personen som nyttjar detta förhållningssätt tar på sig rollen som expert på området, medan mottagaren förväntas följa de rekommendationer som ges (Cornell & Kopcha 2007; Daniels et al. 2023). Det beskrivs vidare att förmedlaren av informationen är den som styr samtalet och även är huvudsaklig beslutsfattare. Det tas då mindre hänsyn till aspekter som vad djurägaren anser vara rätt och huruvida djurägaren har förmåga att följa rekommendationerna. Ytterligare aspekter som förknippas med den hierarkiska kommunikationsmodellen är exempelvis brist på påståenden som förmedlar empati, att huvudsakligen använda sig av stängda frågor och att inte se djurägarens perspektiv (McArthur & Fitzgerald 2013).

Cornell & Kopcha (2007) förklarar att fördelen med att veterinären antar rollen som beskyddare är att djurets behandling huvudsakligen baseras på vad veterinären anser vara rätt, och undviker även problematiken i att djurägaren kan ha svårt till beslutsfattning. Vidare menar författarna att en nackdel med den auktoritära kommunikationsmetoden är att veterinären bär det primära ansvaret för behandlingsresultatet, och att skulden för en eventuellt misslyckad behandling sannolikt tilldelas veterinären. Det finns dessutom indikationer att klientnöjdheten kan påverkas negativt om djurägaren utsätts för en auktoritär kommunikationsmetod (Daniels et al. 2023). I artikeln beskrivs till exempel hur djurägare ansåg att den föreslagna behandlingsplanen innehöll åtgärder de själva inte höll med om samt att de upplevde specialisten i fråga som dömande (Daniels et al. 2023). I en studie av Janke et al. (2021), bestående av samtal med djurägare i fokusgrupper, framgick även vikten av att som klinikpersonal respektera djurägarens kunskap om det egna djuret. Studien indikerar att om djurägare inte tillåts dela med sig av sitt eget perspektiv, och på så sätt involveras i djurets behandling, kan det resultera i en osäkerhet hos djurägaren och därmed minskad klientnöjdhet. Författarna poängterar en önskan hos djurägare att klinikpersonalen ska ta tillvara de olika kunskaper som djurägare respektive klinikpersonal besitter och understryker därmed fördelen med en relationscentrerad kommunikation.

2.2.2 Relationscentrerad kommunikationsmodell

En relationscentrerad kommunikationsmodell innebär att förmedlaren av information antar rollen som samarbetspartner och syftar till att klinikpersonal och djurägare arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål (Cornell & Kopcha 2007). Författarna förklarar att klinikpersonal som använder sig av en relationscentrerad kommunikationsmodell tar ansvar för att förmedla medicinsk information till djurägaren, medan djurägaren tillåts bidra med information gällande djuret, egna preferenser och förutsättningar. Till skillnad från en hierarkisk kommunikationsmodell sker beslutsfattandet här gemensamt mellan klinikpersonal och djurägare och de två parterna har en relativt jämlik roll i konversationen.

Maddison et al. (2021) beskriver att en djurägares förmåga att utföra en behandling grundar sig i individuella förutsättningar hos djurägaren och att behandlingen av ett djur därför i hög grad bör involvera djurägares åsikter. Genom att identifiera djurägares förmågor och begränsningar kan behandlingsplanen anpassas därefter, vilket kan resultera i ökad compliance (Maddison et al. 2021). Vidare resonerar författarna att kunskap, beteendemönster, attityder, rutiner samt praktiska faktorer hos djurägare såsom förmåga, möjlighet och motivation kan ha inverkan på djurägares intention att utföra en handling. Om en behandlingsplan inte är kompatibel med djurägares individuella förutsättningar ökar risken för en bristfällig compliance (Maddison et al. 2021). Enligt författarna innebär det att djurägare måste vara säkra på och ha förmåga att administrera exempelvis läkemedel för att säkerställa god compliance. Författarna betonar även vikten av att klinikpersonal inte ska göra antaganden om djurägares förmågor att utföra vissa behandlingar. Istället klargör författarna att klinikpersonalen bör säkerställa att djurägaren i samband med besöket får det stöd och de hjälpmedel som behövs för att kunna genomföra behandlingen.

Bard et al. (2017) föreslår att kommunikationen inom djurens hälso- och sjukvård bör vara mer centrerad kring ett partnerskap genom att inkludera djurägaren i djurets behandlingar, ge emotionellt stöd samt lägga fram strategier som främjar djurägares självständighet. Bard et al. (2017) beskriver trots detta att en konflikt mellan partnerskap och paternalism (att anta rollen som överordnad) kan uppstå då det antydda partnerskapet kan ses som ett verktyg för att bättre övertala djurägaren att klinikpersonalens direktiv är de rätta. Författarna klargör därmed att en övergång från paternalism till partnerskap är komplext och att införandet av kommunikationsmetoder som genuint främjar ömsesidighet bör inkorporeras. Författarna nämner att en metod som kan främja relationen mellan klinikpersonal och djurägare är Motiverande samtal (MI), som har till syfte att stärka samarbetet mellan klinikpersonal och djurägare genom att göra djurägaren mer delaktig i konsultationen och behandlingen av sitt djur.

Brunius Enlund et al. (2021) undersökte hur väl veterinärer utan utbildning i MI spontant applicerade aspekter som MI utgörs av i simulerade telefonsamtal med skådespelande djurägare. I studien framgår att majoriteten av de deltagande veterinärerna antog en kommunikationsstil där de var dominanta under samtalet med fokus på att ge instruktioner utan mycket inflytande från djurägaren. Samtalen i studien utgjordes till stor del av att övertala djurägare istället för att vara kollaborativa där hänsyn till djurägarens egen vilja och behov uppmuntrades. Författarna resonerar att förbättringsområden utifrån studiens resultat kan vara att fokusera på djurägarens egna förutsättningar och vilja till förändring snarare än att anta en auktoritär och beslutsfattande roll. Vidare nämner författarna att andra förbättringsområden kan vara att öka andelen reflektivt lyssnande genom att summera djurägarens tankar samt framhäva djurägarens självständighet i beslutsfattande. Brunius Enlund et al. (2021) identifierar brister i kommunikation kopplade till paternalism och framhäver att nyttjandet av MI kan ha goda effekter på compliance och bör därmed implementeras mer inom djurens hälso- och sjukvård.

2.3 Format för informationsdelning

En aspekt som kan vara relevant för kommunikation mellan djurägare och klinikpersonal är vilket format informationen förmedlas genom. Inom hälso- och sjukvården tycks det till exempel vara fördelaktigt att erbjuda skriftlig information samt information i videoformat för att uppnå bättre compliance hos patienter (Hoek et al. 2020). Syftet med en översiktsartikel av Hoek et al. (2020) var att ta reda på vilka olika metoder som användes för att delge patienter på akutmottagningar utskrivningsinformation. Författarna undersökte även hur dessa metoder påverkade patientens förståelse och minne av den information som förmedlades, såsom diagnos, behandling och återbesöksinstruktioner. Av de 51 artiklar som inkluderades i studien kunde författarna identifiera fyra metoder för förmedling av utskrivningsinformation: verbalt, skriftligt, videomaterial och uppföljande telefonsamtal som kompletterade utskrivningsinformationen. Resultatet av studien visade att hos personer som enbart mottog information verbalt på plats var förmågan att återge korrekt information i genomsnitt 47 %, men var som lägst 8 %. Om utskrivningsinformation förmedlades via text ökade den genomsnittliga förmågan för korrekt återgivning till 58 % i genomsnitt, och vid användande av videomaterial, ökade den till 67 % i genomsnitt.

Taylor et al. (2022) gjorde en enkätstudie där kattägares upplevelse av att ge läkemedel i hemmet undersöktes. I studien framgår det att ungefär hälften av respondenterna uppgav att de "ibland" eller "aldrig" fick information eller råd om hur de skulle administrera läkemedel hemma. Av de respondenter som uppgav att de fick instruktioner från klinikpersonal svarade 92 % att de fann det "något" eller

“mycket” hjälpsamt. Information förmedlades främst verbalt och mindre än 5 % av respondenterna hade blivit hänvisade till information och videor online. Knappt 15 % av respondenterna fick en broschyr eller skriftlig information. När information gavs till djurägarna skedde detta främst genom att veterinären förklarade för djurägarna hur de skulle göra (78 %), alternativt att en veterinär eller en djursjukskötare demonstrerade för djurägarna hur de skulle gå till väga (55 %). Två tredjedelar (67 %) av respondenterna uppgav att de informerades huruvida det läkemedel de skulle ge kunde administreras tillsammans med foder eller inte. Studieresultatet visar även att 46 % av respondenterna hade informerats huruvida de tabletter eller kapslar de skulle ge sina katter kunde krossas eller delas. Studien visade även att nästan hälften av respondenterna vände sig till webbplatser istället för att ta kontakt med kliniken för att få stöd. Detta kan vara en indikation på att kliniker har en möjlighet att hänvisa djurägare till pålitliga källor för att hjälpa dem att förstå hur medicinen kan administreras om de efter besöket behöver mer stöd (Taylor et al. 2022).

3. Material och metod

Detta kandidatarbete i djuromvårdnad består av en litteraturgenomgång samt en enkätstudie.

3.1 Litteratursökning

En litteratursökning genomfördes för att få en överblick över områdena djurägarkommunikation och compliance. Litteraturen var till hjälp för utformandet av enkätfrågorna i denna studie och fungerar som underlag för diskussionen. Databaserna Web of Science, PubMed, Google Scholar och Primo användes för litteraturinsamling. Sökorden som användes var: dog, dogs, cat, cats, pet, owner, owners, communication, compliance, adherence, veterinar*, clinician*, home care. Utöver sökresultaten granskades även referenslistor varpå vidare litteratursökning och urval kunde genomföras. Litteraturunderlaget för denna studie är vetenskapligt granskat.

3.2 Enkätstudie

Enkäten skapades i det webbaserade verktyget Netigate och bestod av 20-21 frågor beroende på om svaren resulterade i följdfrågor. Efter att ett första utkast sammanställts skickades en testversion av enkäten till ett fåtal personer för återkoppling, varefter revideringar gjordes. Enkäten uppskattades ta cirka 10 minuter att besvara. Olika frågeformer inkluderades, däribland envalsfrågor, flervalsfrågor med eller utan alternativ för fritext samt skalor där djurägarna själva kunde markera ett passande värde. Enkäten riktade sig till hund- och kattägare som besökt en veterinärverksamhet inom de senaste sex månaderna. Djurägaren ska i samband med detta besök ha blivit rekommenderad en omvårdnadsplan eller behandlingsplan för sitt djur som denne behövt utföra i hemmet. Enkäten kan ses i sin helhet i bilaga 1.

Distributionen av enkäten gjordes via riktade grupper på Facebook för personer med särskilt intresse för hund och katt. Grupperna som inkluderades hade minst 2000 medlemmar när enkäten skickades ut. En förfrågan skickades till en eller flera av gruppernas administratörer för godkännande av publicering. Totalt 24 grupper gav medgivande för publicering av enkäten och presenteras i tabell 1. Gruppen "Hund i Stockholm" hade en specifik tråd för enkäter och varden enda gruppen där tillstånd inte efterfrågades. Antalet gånger enkäten publicerades i respektive grupp påverkades av när godkännandet togs emot. I vissa grupper publicerades enkäten endast en gång då publiceringen låg fortsatt högt upp i inläggsflödet. Utöver de 24

grupper som gav sitt medgivande för publicering och därmed inkluderades i studien kontaktades ytterligare 23 grupper. Av dessa grupper nekade en publicering och resterande svarade inte inom tidsramen för denna studie. Enkäten var öppen för deltagande mellan 2025-02-11 och 2025-02-26.

Tabell 1. Presentation av de 24 Facebook-grupper enkäten publicerades i.

Facebook-grupp	Antal medlemmar (tusen)	Antal publiceringar av enkäten
Vi som gillar katter	37,6	3
Katter, frågor och tips!	34,3	4
Vi som älskar alla katter	29,2	4
Kattälskarnas grupp	22	1
Vi som älskar katter	21	1
Kattgruppen	18,1	4
Hund i Stockholm	9	1
Vi med liten hund	8,1	4
Vi som älskar katter	8	3
Hundar i Uppsala	6,6	4
Hundägare i Göteborg	6,4	2
Hund i Umeå <3	5,2	4
Hund och hundägare i Helsingborg	4,6	4
Älskade Seniorhundar	4,6	2
Hundar i Göteborg	4	1
Vi med hund i Uppsala	3,6	1
Vi som gillar både hundar och katter	3,2	2
Haninge Hundvänner	2,9	2
Hundägare Österåker	2,9	2
Aktiv Hund Lund	2,5	1
Hund i Järfälla	2,4	2
Enskede katter och hundar	2,2	3

Hundägare i Jönköping	2,2	1
Hund i Sundsvall	2,1	1

3.3 Sammanställning av data

Enkätsvaren bearbetades i Netigate och analyserades deskriptivt. Data som presenteras i procent avrundades till närmaste heltal.

4. Resultat

Totalt besvarade 83 respondenter enkäten, tolv exkluderades på grund av att enkäten inte hade slutförts. Av de 71 respondenter som fullföljde enkäten var det 51 som uppfyllde inklusionskriteriet för att delta och som genomförde enkäten i sin helhet.

4.1 Respondenternas tidigare erfarenhet

Respondenterna som uppfyllde inklusionskriteriet fick besvara två frågor som berörde tidigare erfarenhet som djurägare: om de har tidigare erfarenhet av att äga hund och/eller katt samt om de tidigare behandlat sitt djur i hemmet utifrån rekommendationer de fått i samband med ett klinikbesök. En respondent (2 %) uppgav att detta var första husdjuret medan resterande respondenter (n=50, 98 %) svarade att de hade tidigare erfarenhet av hund, katt eller både hund och katt. Två respondenter (4 %) svarade att de inte hade någon tidigare erfarenhet av att behandla sitt husdjur i hemmet utifrån rekommendationer efter ett klinikbesök, 24 (47 %) svarade att de hade lite erfarenhet och 25 (49 %) uppgav att de hade mycket erfarenhet.

4.2 Behandling

Respondenterna tillfrågades vilken typ av behandling klinikpersonalen rekommenderade vid besök som skett under de senaste sex månaderna. Frågan formulerades som en flervälsfråga. Se tabell 2 för svarsalternativen samt svarsfördelningen. Majoriteten av respondenterna rekommenderades en behandling som innebar att medicinera oralt. Andra behandlingstyper med relativt hög svarsfrekvens var rengöring av sår, kontroll av sår och/eller drän, omläggning av plåster/bandage samt läkemedel som skulle administreras på hud, i ögon eller i öron. Några respondenter skrev ett fritextsvar och dessa berörde dieter, skonkost, läkemedelsgiva rektalt, läkemedelsgiva subkutant samt spolning av munhåla efter måltid efter tandåtgärd.

Tabell 2. Typ av behandling respondenterna rekommenderades följt av antalet respondenter samt den procentuella andelen som rekommenderades respektive behandlingstyp. Totalt antal respondenter 51.

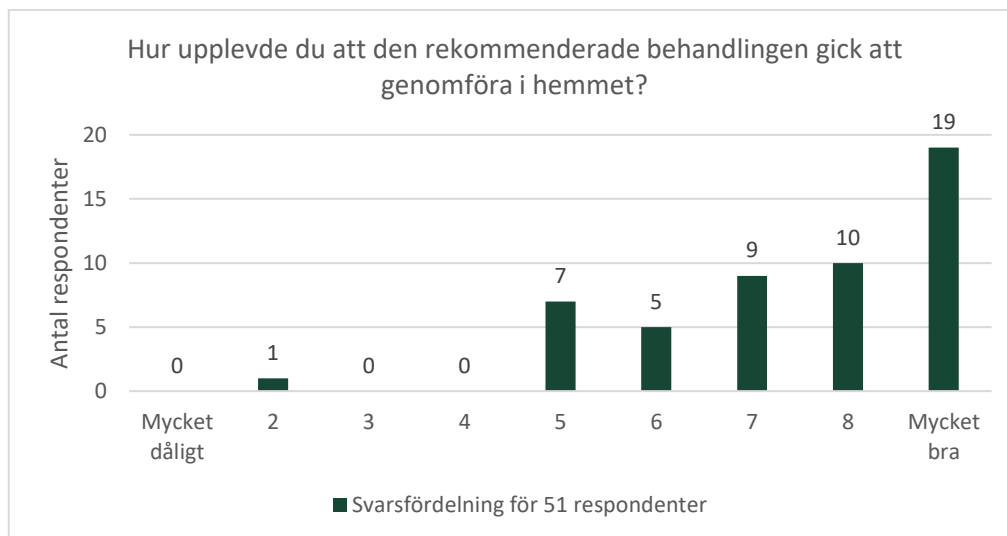
Typ av behandling	Antal respondenter (andel respondenter i procent)
Läkemedel som gavs oralt	39 (76 %)
Rengöring av sår	17 (33 %)
Kontroll av sår och/eller drän	13 (25 %)
Omläggning av plåster/bandage	13 (25 %)
Läkemedel på hud	11 (22 %)
Läkemedel som gavs i ögonen	9 (18 %)
Annat	8 (16 %)
Läkemedel som gavs i öronen	6 (12 %)
Ortopediska rehabiliteringsövningar	5 (10 %)
Viktminskningsprogram/viktökningsprogram	3 (6 %)
Rengöring av sår med drän	3 (6 %)
Beteenderehabilitering	2 (4 %)

4.2.1 Råd och rekommendationer från klinikpersonal

Respondenterna tillfrågades i vilket format de mottog information/råd från klinikpersonalen och kunde välja flera svarsalternativ. En majoritet på 98 % (n=50) fick muntlig information, 76 % (n=39) fick skriftlig information, 6 % (n=3) fick behandlingsmetoden demonstrerad, 2 % (n=1) fick en broschyr och 2 % (n=1) fick något slags videomaterial.

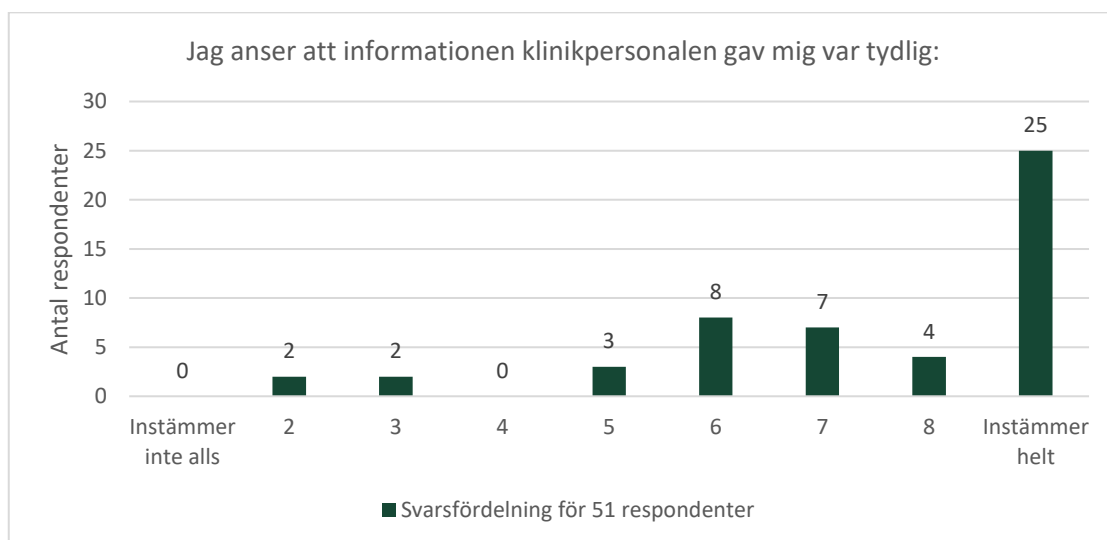
Respondenterna fick därefter svara på hur väl informationen och behandlingsråden var till hjälp under den fortsatta behandlingen i hemmet. Där uppgav 53 % (n=27) att informationen var ”mycket hjälpsamt”, 31 % (n=16) svarade ”ganska hjälpsamt” och 8 % (n=4) var neutralt inställda. Alternativen ”lite hjälpsamt” och ”inte alls hjälpsamt” valdes av 4 % (n=2) av respondenterna vardera.

I nästa fråga ombads respondenterna uppskatta på en skala hur de upplevde att den rekommenderade behandlingen gick att utföra hemma (se figur 1). Skalan graderades från ett till nio där siffran ett motsvarade ”mycket dåligt” och siffran nio motsvarade ”mycket bra”. Utifrån svaren på frågan kunde medianen 8 identifieras.

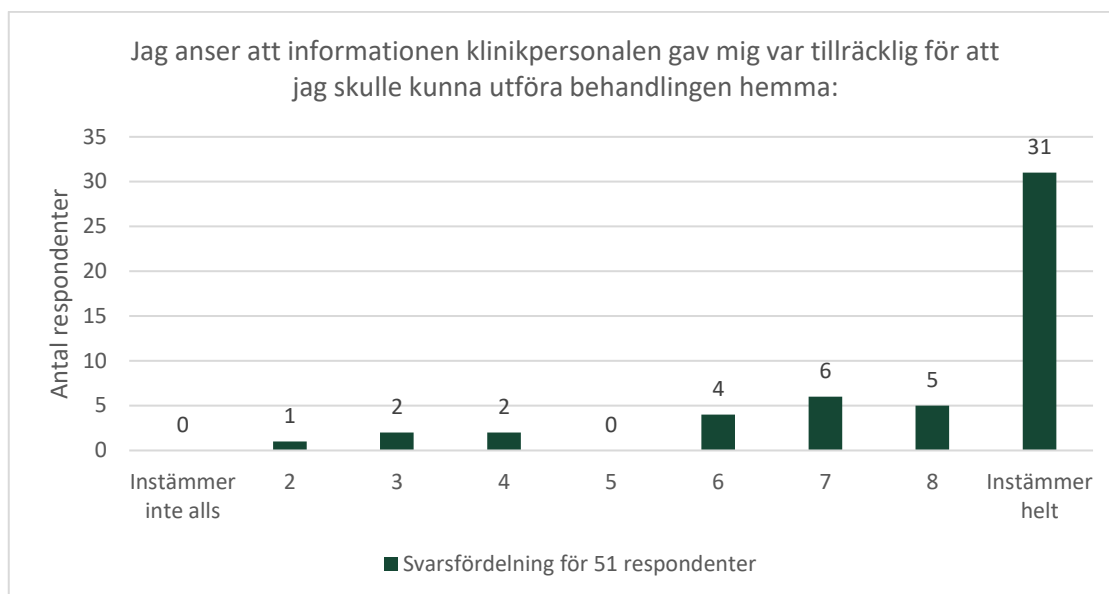

Figur 1. Svarsfördelning för enkätfråga: "Hur upplevde du att den rekommenderade behandlingen gick att genomföra i hemmet?". Totalt antal respondenter 51.

Respondenterna fick sedan välja ett värde mellan ett och nio för att beskriva hur tydlig de ansåg att den information de fick från klinikpersonalen var (se figur 2). Nummer ett på skalan motsvarade "instämmer inte alls" medan nummer nio motsvarade "instämmer helt". För denna fråga identifierades medianen 8.

Figur 2. Svarsfördelning för enkätfråga: "Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tydlig". Totalt antal respondenter 51.

Figur 3. Svarsfördelning för enkätfråga: "Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tillräcklig för att jag skulle kunna utföra behandlingen hemma". Totalt antal respondenter 51.

På en liknande skala som till ovanstående fråga fick respondenterna uppskatta om de ansåg att informationen de fick från klinikpersonalen var tillräcklig för att de skulle kunna genomföra behandlingen hemma (se figur 3). Svaren på denna fråga resulterade i medianen 9.

4.2.2 Utmaningar med behandlingen

På frågan, "Kände du dig osäker på något moment under den behandling som klinikpersonalen rekommenderade?", kunde respondenterna svara, "ja", "ibland" eller "nej". De som svarade "ja" eller "ibland" fick en följdfråga angående vad de ansåg kunde ha varit orsaken till att de blev osäkra. Respondenterna kunde välja fler svarsalternativ och hade även möjlighet till fritextsvar. Totalt 41 % (n=21) av respondenterna svarade på denna följdfråga (se figur 4). Nästan hälften av respondenterna (n=10) ansåg att en orsak bakom osäkerheten kan ha varit att de inte blev visade hur de praktiskt skulle genomföra behandlingen medan ungefär en fjärdedel (n=5) uppgav att de hade svårt att minnas hur de praktiskt skulle genomföra behandlingen. Svarsalternativen som berörde att skriftlig information saknades alternativt var otydlig/otillräcklig valdes av sex respondenter vardera. Nästan en fjärdedel (n=5) ansåg att osäkerheten kunde ha berott på otydlig/otillräcklig muntlig information medan åtta personer svarade att de hade svårt att minnas den muntliga informationen de fick i samband med besöket. Några respondenter (n=6) fyllde fritextsvar. Fritextsvaren beskrev följande orsaker till osäkerhet vid behandling i hemmet: ovana hos djurägaren gällande den rekommenderade behandlingen, stress och okunskap hos klinikpersonalen, brist på

konsultation med veterinär, att veterinären enbart talade engelska samt ovilja hos djuret att genomgå behandlingen.

Figur 4. Svansfördelning för enkätfråga "Vad anser du att orsaken kunde ha varit till att du blev osäker?". Totalt antal respondenter 21.

De 51 respondenterna tillfrågades om de hade mottagit information om hur de skulle gå tillväga om det uppstod problem med behandlingen i hemmet varpå, 65 % (n=33) svarade "ja", 24 % (n=12) svarade "nej" och 12 % (n=6) uppgav "vet ej".

Vidare fick alla respondenterna svara på frågan vart de vände sig om de blev osäkra kring behandlingen de skulle utföra i hemmet. Där uppgav 63 % (n=32) av respondenterna att de vände sig till kliniken de var på besök hos medan 6 % (n=3) svarade att de vände sig till en annan klinik. Nästan en tredjedel (n=14, 27 %) svarade att de använde internet och 20 % (n=10) uppgav "andra källor" som innefattade vänner, släktingar och/eller böcker. Ungefär en fjärdedel av respondenterna (n=12, 24 %) valde alternativet "jag var inte osäker kring behandlingen".

4.2.3 Compliance

Respondenterna fick besvara en fråga om klinikpersonalen förmedlade varför en viss behandling var nödvändig för deras djur. Majoriteten (n=36, 71 %) svarade

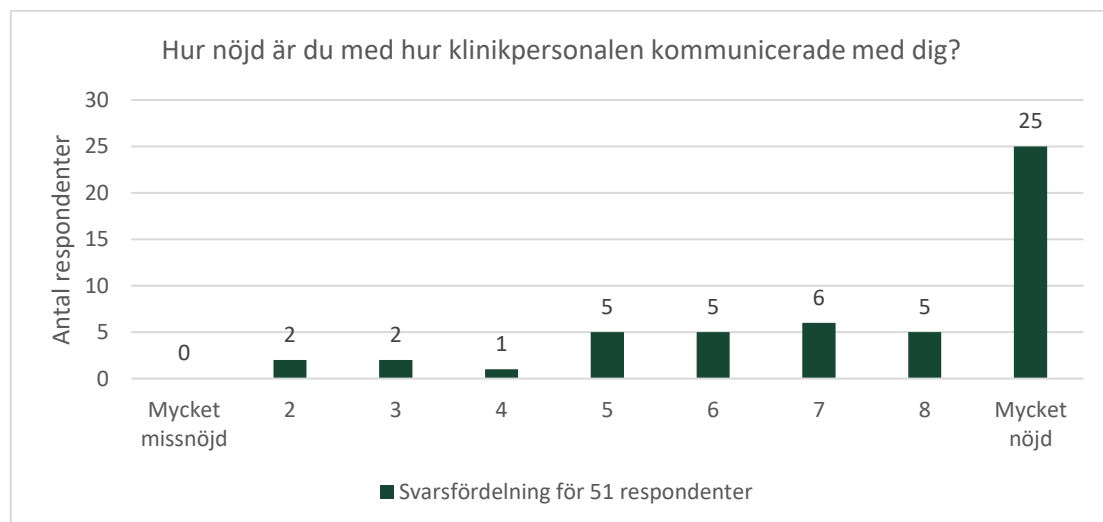
”ja”, 24 % (n=12) svarade ”delvis”, 2 % (n=1) svarade ”nej”, medan 4 % (n=2) uppgav att de var osäkra.

Respondenterna fick därefter svara på huruvida de fullföljt den ordinerade behandlingen varpå, 94 % (n=48) svarade ”ja” och 6 % (n=3) svarade ”nej”.

Ovanstående fråga hade en följdfråga som alla respondenter hade möjlighet att svara på och efterfrågade vad orsaken kunde ha varit till att behandlingen inte fullföljdes. En majoritet (n=43, 84 %) valde alternativet ”jag fullföljde behandlingen” och i ett av fritextsvaren förklarades det att behandlingen hade fullföljts. En respondent svarade i fritext att behandlingen fortfarande pågick vid besvarandet av enkäten. Flera svarsalternativ var möjliga på denna fråga och svarsalternativen, ”svårhanterat djur”, ”jag avslutade behandlingen i samråd med veterinär”, ”jag märkte ingen förbättring av behandlingen” och ”ekonomiska skäl” uppgavs som tänkbara orsaker till att behandlingen inte fullföljdes av två respondenter vardera. Svarsalternativen: ”behandlingen var svår att utföra”, ”jag ansåg inte att behandlingen var nödvändig” och ”det var svårt att få ihop behandlingen med min dagliga rutin” valdes som tänkbara orsaker av en respondent vardera.

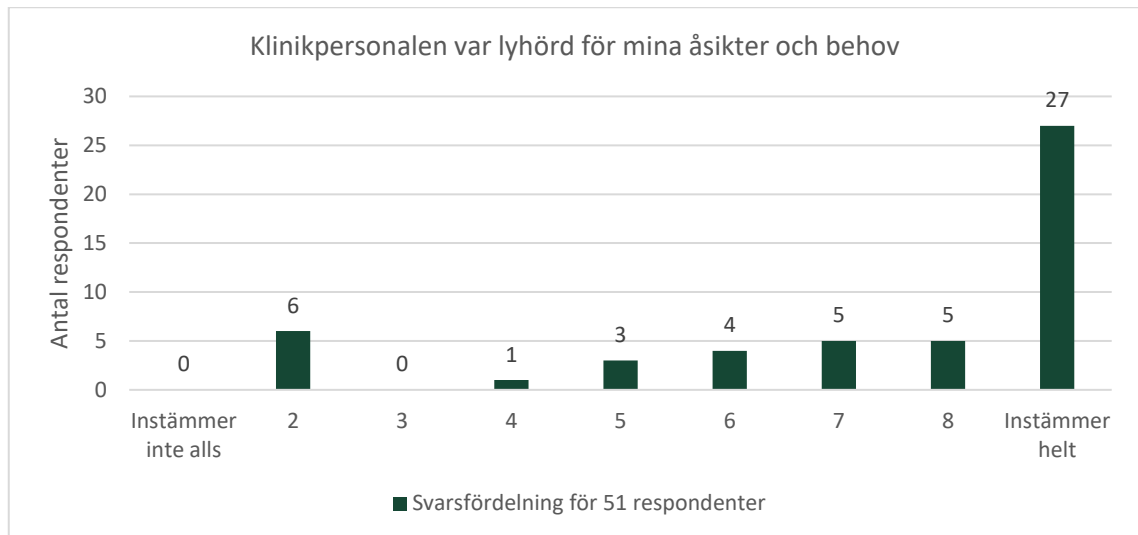
4.3 Kommunikation

Respondenterna fick på en skala mellan ett och nio uppskatta hur nöjda de var med klinikpersonalens kommunikation (se figur 5). Nummer ett på skalan var likställt med ”mycket missnöjd” medan nummer nio på skalan innebar att djurägaren var ”mycket nöjd”. Utifrån svaren identifierades medianen 8.

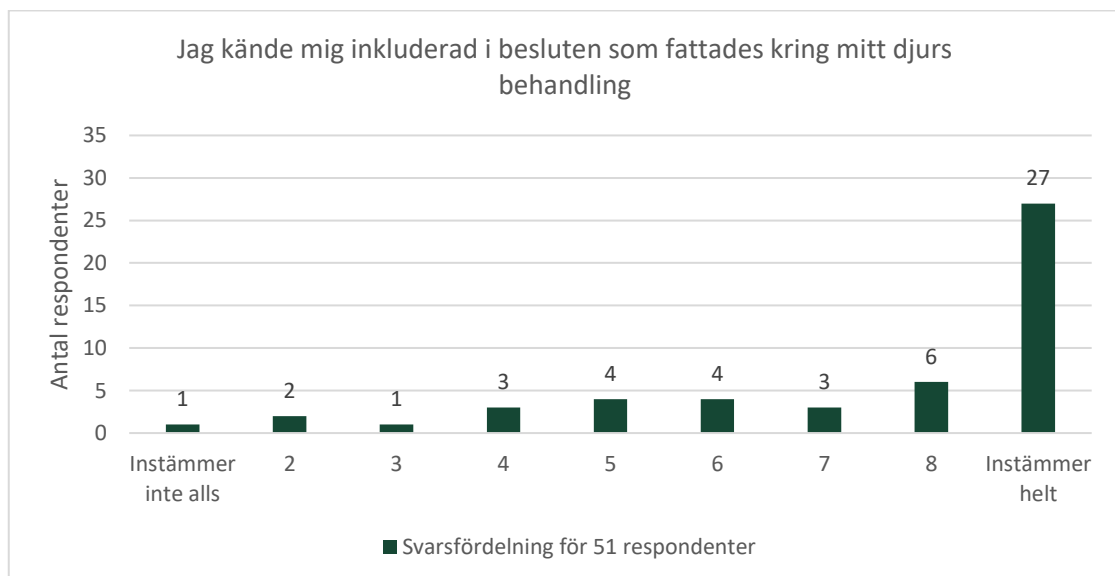
Figur 5. Svarsfördelningen för enkätfråga: "Hur nöjd är du med hur klinikpersonalen kommunicerade med dig?". Totalt antal respondenter 51.

Sedan fick respondenterna på en skala mellan ett och nio uppskatta huruvida klinikpersonalen var lyhörd för djurägarens åsikter och behov (se figur 6). Nummer ett på skalan motsvarade ”instämmer inte alls” och nummer nio på skalan motsvarade ”instämmer helt”. Medianen 9 identifierades för denna fråga.

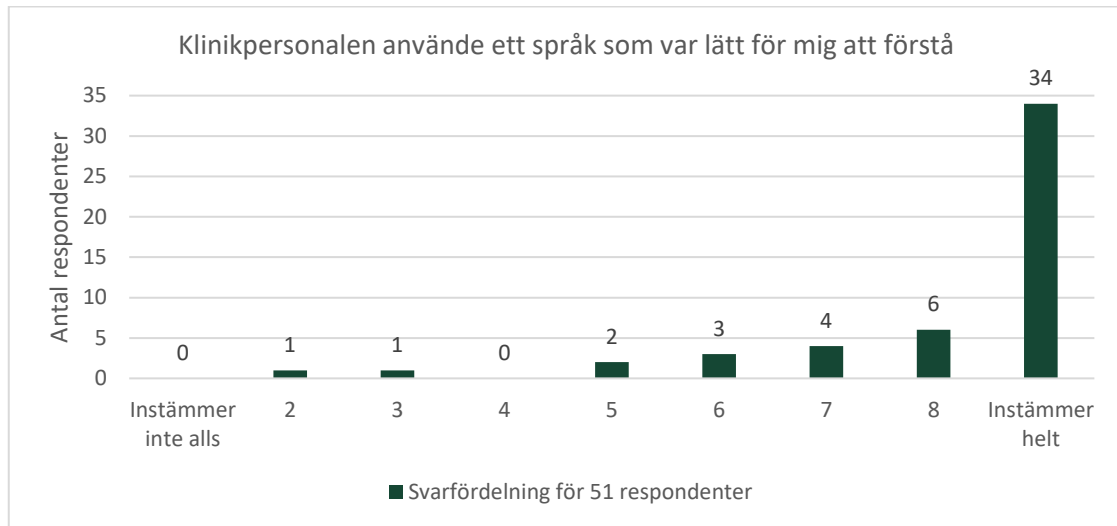
Figur 6. Svarsfördelning för enkätfråga "Klinikpersonalen var lyhörd för mina åsikter och behov". Totalt antal respondenter 51.

På en skala mellan ett och nio fick respondenterna besvara frågan: ”Jag kände mig inkluderad i besluten som fattades kring mitt djurs behandling”. Nummer ett på skalan motsvarade ”instämmer inte alls” och nummer nio på skalan motsvarade ”instämmer helt” (se figur 7). Medianen 9 identifierades för denna fråga.

Figur 7. Svarsfördelning för enkätfråga "Jag kände mig inkluderad i besluten som fattades kring mitt djurs behandling". Totalt antal respondenter 51.

Enkätens sista fråga syftade till att kartlägga huruvida djurägarna upplevde att klinikpersonalen använde ett språk som var lätt att förstå. Respondenterna fick besvara frågan med hjälp av en niogradig skala där nummer ett motsvarade ”instämmer inte alls” och nummer nio motsvarade “instämmer helt” (se figur 8). Medianen 9 identifierades för denna fråga.

Figur 8. Svarfördelning för enkätfråga "Klinikpersonalen använde ett språk som var lätt för mig att förstå". Totalt antal respondenter 51.

5. Diskussion

Metoddiskussion

För detta kandidatarbete valdes en enkätundersökning i syfte att nå ut till en stor population. En fördel med enkätundersökningar är att respondenterna kan svara anonymt vilket kan upplevas mindre påträngande än andra metoder, såsom intervjustudier. Enkätundersökningar möjliggör även kvantitativ bearbetning av resultat vilket underlättar statistiska analyser. Totalt publicerades enkäten i 24 Facebookgrupper för personer med intresse för hund och katt. Enkäten publicerades upprepade gånger i en majoritet av grupperna för att generera fler svar. Enkäten var öppen för deltagande i 16 dagar och den första påminnelsen skickades ut sju dagar efter enkätens startdatum. Att den första påminnelsen skickades ut så sent under enkätens svarsperiod kan ha resulterat i färre svar än önskat. Trots ett flertal inkluderade grupper besvarades hela enkäten endast av 51 respondenter. Den låga svarsfrekvensen i kombination med det bekvämlighetsurval som gjordes i denna studie gör att resultatet inte kan generaliseras. Inga konkreta slutsatser kan dras från det insamlade materialet, däremot går det att resonera kring resultatets applicerbarhet på andra djurägare. En del av studiens insamlade data speglar resultat från tidigare studier på området, vilket diskuteras närmare i resultatdiskussionen. Då enkäten distribuerades via riktade grupper på Facebook där ett särskilt intresse för katter och hundar föreligger kan det ha påverkat studieresultatet då studiepopulationen inte representerar samhällspopulationen. Det går därför inte att anta att detta resultat kan appliceras på alla djurägare. För att kunna dra sådana slutsatser krävs ett randomiserat urval som bättre representerar studiepopulationen, vilket kan vara av intresse för framtida studier.

För framtida studier skulle det även vara intressant att undersöka klinikpersonalens såväl som djurägarers perspektiv på kommunikationen i samband med ett klinikbesök. Detta för att åskådliggöra hur de två olika parterna uppfattar samma situation. Med tanke på att djurägare och klinikpersonal har olika förutsättningar kan upplevelsen av ett möte skilja sig sinsemellan. Detta kan sedan påverka helhetsupplevelsen av ett klinikbesök samt den efterföljande omvårdnaden som djurägaren förväntas göra. En sådan undersökning har potentialen att bättre kartlägga de faktorer som kan ligga till grund för en bristande kommunikation mellan djurägare och klinikpersonal. Intervjuer skulle med fördel kunna användas för att bättre förstå hur djurägare och klinikpersonal upplevde kommunikationen. Anledningen är att intervjuer till skillnad från enkäter ger möjlighet till följdfrågor samt att kunna läsa av deltagarnas kroppsspråk.

Inklusionskriteriet för att delta i studien var att respondenterna behövde äga en hund eller katt och ha besökt en veterinärverksamhet inom de senaste sex månaderna. Klinikbesöket ska även ha resulterat i fortsatt behandling i hemmet. En aspekt som inte förtydligades i enkäten var huruvida respondenterna skulle välja ett besök under de senaste sex månaderna. Djurägare kan ha varit på kliniken med sitt djur vid flera tillfällen av olika anledningar under den aktuella perioden. Det kan ha skapat förvirring då djurägaren kan ha besvarat enkäten utifrån olika besökstillfällen inom denna period. För att undvika detta borde respondenten ha informerats om att välja det senaste besöket under de senaste sex månaderna.

Två inledande frågor ställdes angående djurägarens tidigare erfarenhet av att äga hund eller katt och om de tidigare behandlat sin hund eller katt i hemmet. De två frågorna tillskrevs en rubrik för att tydliggöra att respondenterna skulle bortse från de senaste sex månaderna vid besvarandet. Resterande frågor tillskrevs en egen rubrik som förklarade att respondenterna skulle besvara frågorna utifrån de senaste sex månaderna, då de besökt en veterinärklinik och fått en behandlingsplan att utföra i hemmet. Trots detta kan missförstånd ha uppstått och det finns även en risk att respondenterna inte noterat de förtydligande rubrikerna. En felaktig tolkning av frågorna kan ha påverkat studieresultatet genom att graden av tidigare erfarenhet inte stämmer överens med vad som faktiskt är sant för respondenterna som deltog i studien. Denna potentiella felkälla anses till liten grad påverka tolkningen av resultatet för detta kandidatarbete.

Från resultatet framgår att endast en respondent helt saknade erfarenhet som djurägare sedan tidigare medan två respondenter uppgav att de helt saknade erfarenhet av att behandla sin hund eller katt i hemmet. Resultatet påvisar att en majoritet av respondenterna i studien har tidigare erfarenhet av att äga hund eller katt samt att behandla sitt djur i hemmet. Graden av erfarenhet hos respondenterna kan ha påverkat studieresultatet eftersom en person med mycket erfarenhet troligen har större förståelse för hur klinikpersonal vanligen kommunicerar samt hur vissa behandlingar ska utföras. En oerfaren djurägare skulle sannolikt behöva mer stöd och förklaringar än en mer erfaren djurägare, men det beror även på vilken typ av behandling som rekommenderats och om djurägaren utfört den förr. För resultatet i denna enkätundersökning kan vissa frågor på grund av detta ha uppskattats högre vilket återigen speglar en bristande spridning i studiepopulationen.

En nackdel med enkätstudier kan ofta härledas till respondenternas vilja att vara till lags. Detta kan påverka tillförlitligheten på studieresultatet då respondenterna vill framstå som bra djurägare. Överlag berörde frågorna i enkäten den upplevda kommunikationen mellan djurägare och klinikpersonal och i mindre grad djurägarens personliga förmåga att utföra en behandling. Detta kan resultera i att respondenterna svarade mer sanningsenligt på dessa frågor eftersom det snarare

speglar klinikpersonalens kommunikationsförmåga och inte djurägarens personliga förutsättningar. Trots att djurägarens vilja att vara till lags sannolikt spelar liten roll i sammanhanget skulle andra faktorer kunna påverka svaren från djurägare som inte är relevanta för undersökning. Exempelvis kan djurägaren ha fått en negativ uppfattning av en person eller klinik av en annan orsak än klinikpersonalens kommunikation. Detta kan resultera i en felaktigt låg skattning av klinikpersonalens kommunikationsförmåga.

Vid tolkning av insamlade data identifierades enkätfrågor som resulterade i tvetydiga resultat. Till exempel tillfrågades respondenterna huruvida de fullföljt behandlingen varpå en följdfråga riktades till de som svarade "nej". Följdfrågan ställdes till alla som medverkade och gav möjligheten att svara på vad djurägarna trodde att orsaken kunde vara till att behandlingen inte fullföljdes. Följdfrågan hade även ett svarsalternativ för de som hade fullföljt behandlingen. Tanken vid enkätens utformning var att den synliga följdfrågan skulle resultera i fler sanningsenliga svar på den första frågan, i och med att respondenten såg att de fick möjlighet att svara på varför behandlingen inte fullföljdes. Problemet som identifierats är att antalet personer som i det första skedet svarade att de fullföljt behandlingen inte stämmer överens med antalet respondenter som svarade att de fullföljt behandlingen i den uppföljande frågan. Resultatet av frågan blir därmed svårtolkad, men anses inte påverka studieresultatet i hög grad då det endast var ett fåtal respondenter som missförstått frågan. Frågan formulerades med en negation vilket respondenterna kan ha förbiset, vilket i sin tur kan ha resulterat i missförstånd. Problemet hade kunnat undvikas genom att formulera frågan utan negation samt göra följdfrågan tillgänglig enbart för de respondenter som svarade "nej" på om behandlingen hade fullföljts.

Frågan angående tidigare erfarenhet som djurägare resulterade i fler svar än antalet respondenter. Detta för att flera svarsalternativ var möjliga att ange trots att frågan gav tillräckligt med svarsalternativ för att ett svarsalternativ skulle vara lämpligt. Frågan borde därför ha formulerats i form av en envalsfråga för att undvika detta problem. Missförståndet anses i detta fall haft liten inverkan på tolkningen av studieresultatet då frågan med stor sannolikhet hade genererat samma procentuella andel som hade tidigare erfarenhet av att äga hund, katt eller både hund och katt.

En brist i enkätens utformning var att exkludera ett fritextsvar i slutet som gav respondenterna möjligheten att kommentera på enkätens helhet eller ge ytterligare information som skulle kunna vara av intresse för studiens syfte och frågeställningar. En av författarna till denna studie mottog ett meddelande via Facebook från en person som fullföljt enkäten, men vars hund avled under behandlingens gång vilket påverkar hur väl respondenten kan ha svarat på samtliga frågor. Med ett fritextsvar i slutet av enkäten hade detta problem kunnat undvikas

genom att respondenterna haft möjlighet att beskriva problemet, varpå hela eller delar av det enkätsvaret kunnat exkluderas. Trots att djurägarens hund avled påverkar det i låg grad hur respondenterna upplevde kommunikationen i samband med klinikbesöket som föranledde den rekommenderade behandlingen och har därmed inte särskilt stor inverkan på tolkningen av resultatet.

Resultatdiskussion

För denna studie definieras compliance till vilken grad en djurägare slutför den rekommenderade behandlingen. Resultatet visar att respondenterna oftast fullföljde behandlingen enligt behandlingsplanen vilket tolkas som att compliance var hög. Det som inte berördes i enkätstudien var hur behandlingen utfördes och om den genomfördes korrekt vid varje tillfälle. Trots att resultaten visade att compliance var hög framgår det även att 21 respondenter var osäkra kring något av behandlingsmomenten de behövde utföra hemma. Detta understryker att det kan finnas kommunikationsbrister mellan djurägare och klinikpersonal trots att nivån av compliance är god. Det blir därför viktigt för klinikpersonal att vara uppmärksamma på aspekter som kan resultera i osäkerhet hos djurägare som därmed kan påverka nivån av compliance. Detta återspeglas i studien av Maddison et al. (2021) som konstaterar att klinikpersonal ska försäkra sig om att djurägare lämnar kliniken och känner sig kapabla att utföra den behandling som deras djur blivit rekommenderat.

Vidare visar resultaten i detta kandidatarbete att en del av respondenterna upplevde att informationen de fick var bristande i dess tydlighet. En del respondenter upplevde även att informationen de fick var otillräcklig för att de skulle kunna genomföra behandlingen hemma. Slutligen var det ungefär en fjärdedel av respondenterna som uppgav att klinikpersonalen, "inte" eller endast "delvis", förmedlade varför behandlingen var nödvändig för deras djur. Dessa aspekter kan påverka graden av compliance. Otydlig eller otillräcklig information inför vidare behandling i hemmet kan sannolikt ge upphov till osäkerhet hos djurägare. Det kan även spekuleras att en djurägare som fått information och förstår varför en behandling är nödvändig i större utsträckning ämnar fullfölja denna. Detta resonemang stöds av Beco et al. (2013) som resonerar att nivån av compliance vid läkemedelsgiva kan bli högre om djurägaren har förstått behandlingens betydelse. Möjligen kan detta gälla även för andra behandlingsmetoder än läkemedelsgiva. Förståelse för behandlingens syfte kan därigenom förbättra djurets hälsa och tillfrisknande.

Studier inom veterinärmedicin har påvisat positiva effekter av att använda kompletterande format för informationsdelning vid förmedling av

utskrivningsinformation (Hoek et al. 2020; Fernandes et al. 2024), vilket även stöds av resultaten i detta kandidatarbete. Resultatet indikerar att de vanligaste metoderna för informationsdelning inom djurens hälso- och sjukvård är verbal information följt av text, medan andra metoder som exempelvis videomaterial används mer sparsamt. Samtidigt beskrivs osäkerhet hos respondenterna gällande djurets behandling kunna bero på brist på praktiska demonstrationer och svårighet att minnas den muntliga information de fått av klinikpersonalen vid besöket.

Resultaten talar för att det vore fördelaktigt att i större utsträckning implementera andra metoder för informationsdelning än enbart muntlig kommunikation. Metoder som kan tillämpas är exempelvis praktiska demonstrationer i kombination med text och videomaterial för att hantera problemet att det är svårt för djurägare att minnas muntlig information. Hoek et al. (2020) beskriver en ökad förmåga hos patienter inom hälso- och sjukvården att återge korrekt utskrivningsinformation efter att de delgivits denna via text och video jämfört med enbart muntligt. Resultaten visade på en lovande effekt av att implementera text och video för utskrivningsinformation till patienter på akutmottagningen (Hoek et al. 2020). Bara en av 51 respondenter i den aktuella enkätstudien uppgav att de fått information via videomaterial. Detta resultat var förvånande och understryker vikten av att se över video som metod för informationsdelning i framtiden för att främja god compliance hos djurägare.

För att förse djurägare med korrekt information angående djurets behandling är det viktigt att inte bara ta hänsyn till den information som ges från kliniken utan även motverka att felaktig information hämtas från annat håll av djurägaren. En majoritet av respondenterna uppgav att de kontaktade kliniken som ordinerat djurets behandling om frågor eller osäkerhet uppstod. Däremot valde ungefär en tredjedel av respondenterna att vända sig till källor online och en femtedel uppgav att de använt andra källor för att komplettera informationen. I en enkätundersökning av Taylor et al. (2022) framgick att 54 % av kattägarna som deltog i studien använt internet för att söka information om hur det ordinerade läkemedlet bör administreras, ett högre värde än i den aktuella studien. Detta kan till exempel förklaras av skillnaden i urval mellan de två studierna. I och med att det var möjligt för respondenterna att välja fler svarsalternativ samt ett alternativ "Jag var inte osäker kring behandlingen" är det inte möjligt att avgöra hur många av respondenterna som enbart använde sig av kompletterande källor. Det är alltså möjligt att respondenter både kontaktat kliniken och sökt kompletterande information via sekundära källor. Detta kan påverka hur resultatet tolkas, men anses ändå relevant eftersom felaktig information potentiellt kan innebära negativa konsekvenser för djurets hälsa (Kogan et al. 2017). Resultaten i den aktuella studien indikerar att det kan vara fördelaktigt för klinikpersonal att hänvisa djurägare till utvalda trovärdiga källor att ta del av om de upplever osäkerhet vid behandlingen i

hemmet. Det tycks dessutom finnas ett behov av att tydligare förmedla vart djurägaren ska vända sig om det uppstår problem med behandlingen.

En majoritet av respondenterna uppgav att de var nöjda med hur klinikpersonalen kommunicerat och generellt skattades aspekter som lyhördhet och inkludering högt. Det är dock värt att notera att en femtedel av respondenterna valde ett värde på fem eller lägre på skalan angående lyhördhet, vilket tolkas som att de inte instämmer eller är neutrala i påståendet. Av dessa respondenter valde en majoritet en tvåa på skalan vilket innebär att de instämmer i låg grad. Liknande resultat ses i påståendet, "Jag kände mig inkluderad i besluten som fattades kring mitt djurs behandling", där drygt en femtedel av respondenterna valde ett värde på fem eller lägre. En låg skattning av upplevd lyhördhet och inkludering kan leda till låg klientnöjdhet (Janke et al. 2021) och försämrade djurägarcompliance (Maddison et al. 2021). Studier på kommunikation och compliance inom djurens hälso- och sjukvård förespråkar ofta en relationscentrerad kommunikationsmodell i syfte att främja samarbete mellan parterna snarare än att klinikpersonalen antar en auktoritär position över djurägaren (Cornell & Kopcha 2007; Daniels et al. 2023). Modellen innefattar bland annat att djurägarens perspektiv ska tas i beaktande och att anpassningar av behandlingen görs därefter (Janke et al. 2021). En hög skattning av lyhördhet och inkludering är därmed förknippat med den relationscentrerade kommunikationsmodellen.

I och med att ungefär en femtedel av respondenterna skattat sin upplevelse kring inkludering respektive lyhördhet som låg till måttlig kan det vara befogat att klinikpersonal ser över tekniker för kommunikation som kan adressera dessa aspekter. Det uppmuntras till exempel att vara uppmärksam på djurägarens tankar och eventuella önskemål samt att vara öppen för att justera behandlingen och/eller omvårdnaden med avseende på detta (Daniels et al. 2023). För att betona viljan att arbeta tillsammans med djurägaren och på så sätt främja en god relation mellan klinikpersonalen och djurägaren är det fördelaktigt att implementera partnercentrerade termer i konversationen (McArthur & Fitzgerald 2013). Det kan till exempel innebära att öppna upp för att inkludera djurägaren i beslutsfattande och utformning av behandlingsplanen. Det kan även vara positivt att i större utsträckning tillämpa öppna frågor i konversationen, för att ge djurägaren möjlighet att bidra med egna perspektiv utan att påverkas av den andra parten (Cornell & Kopcha 2007).

Ny information kan vara svår för djurägare att ta till sig och det är därför viktigt att klinikpersonal anpassar sitt språk efter djurägarens individuella kunskapsnivå (Janke et al. 2021). Ungefär två tredjedelar av respondenterna i den aktuella enkätstudien uppgav att de instämmer helt i påståendet att klinikpersonalen använt

ett språk som var lätt att förstå. Endast fyra personer valde ett värde på fem eller lägre vilket indikerar att få personer var missnöjda med nivån på språket som klinikpersonalen använt. I en nyligen publicerad studie av Piazza et al. (2025) var 97 % av respondenterna nöjda med den kommunikation de haft med sin veterinär. Trots denna höga skattning poängterar författarna att missförstånd kring vissa medicinska termer gått att identifiera hos respondenterna. Av den anledningen går det inte att säga med säkerhet att en hög skattning av språket som används vid kommunikation mellan klinikpersonal och djurägare bidrar till faktiskt förståelse hos djurägaren. Det är därför av stor vikt att personalen skapar sig en förståelse för djurägarens nuvarande kunskapsnivå och inför regelbundna avstämningar under samtalet för att kontrollera att djurägaren förstått informationen korrekt. Språket kan till exempel anpassas efter djurägaren genom att minska mängden medicinska termer, förklara de medicinska termer som anses nödvändiga samt använda sig av kortare ord och meningar (Coe et al. 2008).

Konklusion

Generellt hade djurägarna som medverkade i studien en positiv syn på klinikpersonalens kommunikationsförmåga. Trots detta identifierades brister i kommunikationen, däribland formatet i vilken informationen förmedlas, informationens kvalitet och djurägarens upplevelse av klinikpersonalens lyhördhet och förmåga att inkludera djurägaren i beslutsfattande. Dessa brister kan resultera i sämre compliance och i sin tur få negativa konsekvenser för både djur och djurägare. Klinikpersonal får därmed en viktig roll att förhindra att dessa brister uppstår genom att exempelvis anpassa hur information förmedlas. Fördelaktigt kan en kombination av informationsformat implementeras, såsom praktiska demonstrationer och videomaterial tillsammans med skriftlig och muntlig information. Angående informationens kvalitet bör klinikpersonal säkerställa att informationen är tydlig och att djurägaren känner sig kapabel att utföra den rekommenderade behandlingen. Genom att applicera en relationscentrerad kommunikationsmodell kan klinikpersonalen även motverka att djurägare upplever bristande lyhördhet och inkludering. Framöver är det av intresse att undersöka klinikpersonalens, såväl som djurägarens perspektiv, för att få en mer nyanserad bild av den upplevda kommunikationen.

Referenser

- Bard, A.M., Main, D.C.J., Haase, A.M., Whay, H.R., Roe, E.J. & Reyher, K.K. (2017). The future of veterinary communication: Partnership or persuasion? A qualitative investigation of veterinary communication in the pursuit of client behaviour change. *PLoS ONE*. 12(3), e0171380.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0171380>
- Beco, L., Guaguère, E., Méndez, C.L., Noli, C., Nuttall, T. & Vroom, M. (2013). Suggested guidelines for using systemic antimicrobials in bacterial skin infections: part 2— antimicrobial choice, treatment regimens and compliance. The veterinary record: *journal of the British veterinary association*. 172 (6), 156–160.
<https://doi.org/10.1136/vr.101070>
- Brunius Enlund, K., Jennolf, E. & Pettersson, A. (2021). Small Animal Veterinarians' Communication With Dog Owners From a Motivational Interviewing Perspective. *Frontiers in Veterinary Science*, 8, 772589.
<https://doi.org/10.3389/fvets.2021.772589>
- Coe, J.B., Adams, C.L. & Bonnett, B.N. (2008). focus group study of veterinarians' and pet owners' perceptions of veterinarian-client communication in companion animal practice. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 233 (7), 1072–1080. <https://doi.org/10.2460/javma.233.7.1072>
- Cornell, K.K. & Kopcha, M. (2007). Client-Veterinarian Communication: Skills for Client Centered Dialogue and Shared Decision Making. The Veterinary clinics of North America. *Small animal practice*. 37 (1), 37–47.
<https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2006.10.005>
- Daniels, J.T., Busby, D., Chase-Topping, M. & Brown, S.M. (2023). I wish he'd listen: Client-centered interviewing approaches are associated with higher compliance with behavioral modification advice in pet dog owners. *Journal of veterinary behavior*. 63, 22–30. <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2023.03.003>
- Fernandes, B., Cavaco, A., Pinto, M., Bizarro, A.F., Pereira, H. & Lourenço, A.M. (2024). Are images worth a thousand words? A preliminary study testing a video for owner education in canine atopic dermatitis. *Veterinary dermatology*. 35 (1), 51–61. <https://doi.org/10.1111/vde.13200>
- Flegel, T., Dobersek, K., Bayer, S., Becker, L.F., Loderstedt, S., Böttcher, I.C., Dietzel, J., Tästensen, C., Kalliwoda, T., Harkenthal, M.A., Kühnapfel, A., Weiß, V. & Gutmann, S. (2024). Client's understanding of instructions for small animals in a veterinary neurological referral center. *Journal of veterinary internal medicine*. 38 (3), 1639–1650. <https://doi.org/10.1111/jvim.17085>
- Hoek, A.E., Anker, S.C.P., van Beeck, E.F., Burdorf, A., Rood, P.P.M. & Haagsma, J.A. (2020). Patient Discharge Instructions in the Emergency Department and Their Effects on Comprehension and Recall of Discharge Instructions: A Systematic Review and Meta-analysis. *Annals of emergency medicine*. 75 (3), 435–444.
<https://doi.org/10.1016/j.annemergmed.2019.06.008>

- Janke N, Coe JB, Bernardo TM, Dewey CE, Stone EA (2021) Pet owners' and veterinarians' perceptions of information exchange and clinical decision-making in companion animal practice. *PLoS ONE*. 16(2): e0245632.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0245632>
- Kanji, N., Coe, J.B., Adams, C.L. & Shaw, J.R. (2012). Effect of veterinarian-client-patient interactions on client adherence to dentistry and surgery recommendations in companion-animal practice. *Journal of the American Veterinary Medical Association*. 240 (4), 427–436. <https://doi.org/10.2460/javma.240.4.427>
- Kogan, L. R., Oxley, J. A., Hellyer, P., & Schoenfeld-Tacher, R. (2017). United Kingdom veterinarians' perceptions of clients' internet use and the perceived impact on the client–vet relationship. *Frontiers in veterinary science*. 4, 180.
<https://doi.org/10.3389/fvets.2017.00180>
- McArthur ML. & Fitzgerald JR. (2013). Companion animal veterinarians' use of clinical communication skills. *Aust Vet J*. 91 (9), 374–80.
<https://doi.org/10.1111/avj.12083>
- Maddison, J., Cannon, M., Davies, R., Farquhar, R., Faulkner, B., Furtado, T., Harvey, G., Leathers, F., Snowden, A. & Wright, I. (2021). Owner compliance in veterinary practice: recommendations from a roundtable discussion. *Companion Animal*. 26(6). <https://doi.org/10.12968/coan.2021.0029>
- Piazza, C., Dominguez Cots, L. & Dye, C. (2025). Assessing pet owners' knowledge and comprehension of veterinary medical terminology. *Veterinary record*. e5163-.
<https://doi.org/10.1002/vetr.5163>
- Pun, J.K.H. (2020). An integrated review of the role of communication in veterinary clinical practice. *BMC veterinary research*. 16 (1), 394–14.
<https://doi.org/10.1186/s12917-020-02558-2>
- Taylor, S., Caney, S., Bessant, C. & Gunn-Moore, D. (2022). Online survey of owners' experiences of medicating their cats at home. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 24(12), 1283-1293. doi: [10.1177/1098612X221083752](https://doi.org/10.1177/1098612X221083752)

Bilaga 1

Samtycke och information för deltagande och personuppgiftsbehandling i studentarbete vid SLU

När du samtycker till att delta i studentarbete *“Djurägares perspektiv på klinikpersonalens kommunikationsförmåga inför vidare behandling i hemmet efter ett klinikbesök”* innebär det att Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) behandlar dina personuppgifter. Att ge SLU ditt samtycke är helt frivilligt, men om du inte samtycker till att dina personuppgifter behandlas kan du inte delta i studentarbetet. Denna blankett syftar till att ge dig all information som behövs för att du ska kunna ta ställning till om du vill ge ditt samtycke till att delta i studentarbetet och till att SLU hanterar dina personuppgifter.

Behandlingen av dina personuppgifter sker med stöd av den rättsliga grunden samtycke. Du kan när som helst återkalla ditt samtycke utan att ange orsak, vilket dock inte påverkar den behandling som skett innan återkallandet. SLU är ansvarigt för behandlingen av dina personuppgifter, och du når SLU:s dataskyddsombud på dataskydd@slu.se. Din kontaktperson för detta arbete är student Jessica Friberg, jafg0005@stud.slu.se. Du kan också kontakta handledaren Ann Hammarberg, ann.hammarberg@slu.se.

Vi samlar in följande uppgifter om dig och/eller ditt djur: dina tidigare erfarenheter som hund- och/eller kattägare, om du har behandlat ditt djur i hemmet tidigare samt hur du har upplevt kommunikation med djurkliniskpersonal. Ändamålet med behandlingen av dina personuppgifter är att SLU:s student ska kunna genomföra sitt studentarbete *“Djurägares perspektiv på klinikpersonalens kommunikationsförmåga inför vidare behandling i hemmet efter ett klinikbesök”* med god vetenskaplig kvalitet. Dina personuppgifter kommer inte att överföras till andra organisationer eller företag utanför SLU.

Dina personuppgifter kommer att lagras till dess studentarbetet godkänns och betyget har registrerats i SLU:s studieregister. Uppgifterna kommer därefter att gallras. Uppgifterna kommer att hanteras så att inga obehöriga kan ta del av dem.

Om du vill läsa mer om hur SLU behandlar personuppgifter och om dina rättigheter kan du hitta den informationen på www.slu.se/personuppgifter.

Du har enligt lag rätt att under vissa omständigheter få dina uppgifter raderade, rättade, begränsade och att få tillgång till de personuppgifter som behandlas, samt rätt att invända mot behandlingen.

Om du har synpunkter kan du kontakta dataskyddsombudet på dataskydd@slu.se. Du kan vända dig med klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten, imy@imy.se. Du kan läsa mer om Integritetsskyddsmyndighetens tillsyn på <http://www.imy.se/>.

Jag samtycker till att delta i detta studentarbete och till att SLU behandlar personuppgifter om mig och/ eller mitt djur på det sätt som förklaras i denna text, inklusive känsliga uppgifter om jag lämnar sådana.

☐ Ja

☐ Nej

Introduktion:

Vi är två djursjukskötarstudenter som håller på att skriva vårt kandidatarbete.

Vi är intresserade av att undersöka hur djurägare upplever kommunikationen med personal på djurkliniker och djursjukhus. Vårt fokusområde är kommunikationen som sker i samband med konsultationer som resulterar i fortsatt behandling i hemmet. Syftet är att identifiera eventuella brister som kan uppkomma i kommunikationen mellan djurägare och klinikpersonal och vad det kan få för konsekvenser för djur och djurägare.

Enkäten riktar sig till dig som under de senaste sex månaderna har besökt en veterinärverksamhet med din katt eller hund som resulterade i fortsatt behandling i hemmet. Enkäten har en inledande fråga som är ett kriterium för fortsatt deltagande som följs av två frågor om tidigare erfarenhet. Resterande frågor av enkäten ska besvaras med de senaste sex månaderna i åtanke. Enkäten består av 19 frågor som är obligatoriska för att komma vidare i enkäten och uppskattas ta cirka 10 minuter att besvara. All data kommer att bearbetas avkodat och kan därmed inte kopplas till dig som person. Du kan när som helst välja att avbryta enkäten.

Vi skulle vara väldigt tacksamma om du tar dig tiden att svara på vår enkät!

Enkätundersökningen:

Denna fråga utgör kriteriet för att få ta del av enkäten och delta i studien. Svarar du "Nej" avslutas enkäten.

Har du under de senaste sex månaderna behövt vårda din katt eller hund hemma efter ett besök på en djurklinik?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Bortse från de senaste sex månaderna när du besvara följande två frågor.

Har du tidigare erfarenhet som djurägare av katt eller hund?

- ☐ Ja, hund
- ☐ Ja, katt
- ☐ Ja, både hund och katt
- ☐ Nej varken hund eller katt, detta är mitt första husdjur

Har du tidigare erfarenhet av att behandla hund eller katt i hemmet utifrån de rekommendationer du fått efter ett klinikbesök?

- ☐ Jag har ingen erfarenhet
- ☐ Jag har lite erfarenhet
- ☐ Jag har mycket erfarenhet

Från och med nu kommer frågorna beröra de senaste sex månaderna då du behandlat ditt djur i hemmet samt hur du upplevde kommunikationen på kliniken.

Vilken typ av behandling rekommenderade klinikpersonalen till ditt djur? (flera svarsalternativ är möjliga)

- ☐ Läkemedel som gavs i munnen (tabletter, flytande, kapslar)
- ☐ Läkemedel på hud (salvor, krämer)
- ☐ Läkemedel som gavs i ögonen

- ☐ Läkemedel som gavs i öronen
- ☐ Rengöring av sår
- ☐ Rengöring av sår med drän
- ☐ Kontroll av sår och/eller drän
- ☐ Omläggning av plåster/bandage
- ☐ Ortopediska rehabiliteringsövningar
- ☐ Beteenderehabilitering
- ☐ Viktminskningsprogram/viktökningsprogram
- ☐ Annat (beskriv kortfattat)

Med vilken/vilka av följande metoder mottog du information/behandlingsråd från klinikpersonalen i samband med klinikbesöket som föranledde den rekommenderade behandlingen? (flera svarsalternativ är möjliga)

- ☐ Muntligt
- ☐ Skriftligt
- ☐ Videomaterial
- ☐ Hänvisades till webbsidor
- ☐ Behandlingsmetoden demonstrerades av klinikpersonal
- ☐ Broschyrer
- ☐ Annat (beskriv kortfattat)

Hur upplevde du att den information och de behandlingsråd du fick från klinikpersonalen var till hjälp för dig i den fortsatta behandlingen i hemmet?

- ☐ Inte alls hjälpsamt
- ☐ Lite hjälpsamt
- ☐ Mycket hjälpsamt
- ☐ Inget uppfattning

Hur upplevde du att den rekommenderade behandlingen fungerade att genomföra hemma?

Mycket dåligt ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Mycket bra

Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tydlig:

Instämmer inte alls ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Instämmer helt

Jag anser att informationen klinikpersonalen gav mig var tillräcklig för att jag skulle kunna utföra behandlingen hemma:

Instämmer inte alls ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Instämmer helt

Kände du dig osäker på något moment under den behandling som klinikpersonalen rekommenderade?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Ibland

(följdfråga till ovanstående fråga, endast de som svarade "ja" och "ibland" hade möjlighet att besvara följande fråga)

Vad anser du att orsaken kunde ha varit till att du blev osäker? (flera svarsalternativ är möjliga)

- ☐ Avsaknad av skriftlig instruktion
- ☐ Otydlig/otillräcklig skriftlig instruktion
- ☐ Otydlig/otillräcklig muntlig instruktion
- ☐ Jag hade svårt att minnas de muntliga instruktioner klinikpersonalen gav mig
- ☐ Jag blev inte visad hur jag praktiskt skulle utföra behandlingen
- ☐ Jag hade svårt att minnas hur jag praktiskt skulle utföra behandlingen
- ☐ Annat (beskriv kortfattat)

Mottog du information om hur du skulle gå tillväga om det uppstod problem med behandlingen i hemmet?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

☐ Vet ej

Vart vände du dig om du blev osäker kring den rekommenderade behandlingen som du skulle utföra i hemmet? (flera svarsalternativ är möjliga)

☐ Kliniken jag var på besök hos

☐ Annan klinik

☐ Internet

☐ Andra källor (vänner, släktingar, böcker m.m.)

☐ Jag var inte osäker kring behandlingen

Förmedlade klinikpersonalen varför en viss behandling var nödvändig för ditt djur?

☐ Ja

☐ Nej

☐ Delvis

☐ Osäker

Fullföljde du hela behandlingen?

☐ Ja

☐ Nej

☐ Vill inte uppge

Om behandlingen INTE fullföljdes, vad anser du kan ha varit orsaken till det? (flera svarsalternativ är möjliga)

☐ Jag fullföljde hela behandlingen

☐ Svårhanterat djur

☐ Jag avslutade behandlingen i samråd med veterinär

☐ Behandlingen var svår att utföra

☐ Jag märkte ingen förbättring med behandlingen

- ☐ Jag ansåg inte att behandlingen var nödvändig
- ☐ Jag förstod inte varför behandlingen var nödvändig
- ☐ Ekonomiska skäl
- ☐ Det var svårt att få ihop behandlingen med min dagliga rutin
- ☐ Vill inte uppge
- ☐ Annat (beskriv kortfattat)

Hur nöjd är du med hur klinikpersonalen kommunicerade med dig?

Mycket missnöjd ☐☐☐☐☐☐☐☐ Mycket nöjd

Klinikpersonalen var lyhörd för mina åsikter och behov:

Instämmer inte alls ☐☐☐☐☐☐☐☐ Instämmer helt

Klinikpersonalen anpassade behandlingen efter mina åsikter och behov:

Instämmer inte alls ☐☐☐☐☐☐☐☐ Instämmer helt

Jag kände mig inkluderad i besluten som fattades kring mitt djurs behandling:

Instämmer inte alls ☐☐☐☐☐☐☐☐ Instämmer helt

Klinikpersonalen använde ett språk som var lätt för mig att förstå:

Instämmer inte alls ☐☐☐☐☐☐☐☐ Instämmer helt

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Jessica Friberg har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Felicia Lagerström har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.

☐ Föreliggande arbete ska publiceras med 12 månaders fördröjning av fulltexten (tillfälligt läsningsembargo). Därefter ger jag/vi härmed min/vår tillåtelse till att föreliggande arbete publiceras enligt SLU:s avtal om överlåtelse av rätt att publicera verk.